

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 20 Αυγούστου 2024
(OR. en)

12385/24

Διοργανικός φάκελος:
2024/0150 (NLE)

TELECOM 242
CYBER 225

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέμα: ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης-πλαισίου του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2024/... ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

**για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
της σύμβασης-πλαισίου του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη
και τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 114
σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 5,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Με την απόφαση (ΕΕ) 2022/2349¹, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις, εξ ονόματος της Ένωσης, για σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου. Στις 17 Μαΐου 2024 οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν επιτυχώς με τη μονογράφιση της σύμβασης πλαισίου σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου («η σύμβαση») και την έγκρισή της από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- (2) Με τη σύμβαση θεσπίζονται γενικές αρχές και υποχρεώσεις που θα πρέπει να τηρούν τα μέρη της σύμβασης για τη διασφάλιση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου σε σχέση με τις δραστηριότητες εντός του κύκλου ζωής συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης (TN).

¹ Απόφαση (ΕΕ) 2022/2349 του Συμβουλίου της 21ης Νοεμβρίου 2022 με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου (ΕΕ L 311 της 2.12.2022, σ. 138).

- (3) Στις 13 Ιουνίου 2024 η Ένωση εξέδωσε, βάσει των άρθρων 16 και 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1689 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², ο οποίος περιέχει εναρμονισμένους κανόνες που βασίζονται κατ' αρχήν σε πλήρη εναρμόνιση, οι οποίοι ρυθμίζουν τη διάθεση στην αγορά, τη θέση σε λειτουργία και τη χρήση συστημάτων ΤΝ στην Ένωση. Οι εν λόγω κανόνες ισχύουν άμεσα στα κράτη μέλη, εκτός εάν ο εν λόγω κανονισμός περιέχει ρητή διάταξη περί του αντιθέτου. Η σύμβαση πρέπει να εφαρμόζεται στην Ένωση αποκλειστικά μέσω του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1689 και άλλων σχετικών πράξεων του ενωσιακού κεκτημένου, κατά περίπτωση.
- (4) Οι δραστηριότητες εντός του κύκλου ζωής των συστημάτων ΤΝ που σχετίζονται με την προστασία των συμφερόντων εθνικής ασφάλειας εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1689, που θα αποτελέσει την κύρια νομοθετική πράξη της Ένωσης για την εφαρμογή της σύμβασης, εξαιρεί επίσης από το πεδίο εφαρμογής του συστήματα ΤΝ που διατίθενται στην αγορά, τίθενται σε λειτουργία ή χρησιμοποιούνται, με ή χωρίς τροποποίηση, αποκλειστικά για σκοπούς εθνικής ασφάλειας και τα στοιχεία εξόδου των συστημάτων ΤΝ που χρησιμοποιούνται στην Ένωση αποκλειστικά για τους σκοπούς αυτούς, ανεξάρτητα από το είδος της οντότητας που ασκεί τις εν λόγω δραστηριότητες. Επιπλέον, η εθνική ασφάλεια παραμένει αποκλειστική αρμοδιότητα κάθε κράτους μέλους όπως ορίζεται από το άρθρο 4 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Κατά συνέπεια, η θέση της Ένωσης που διατυπώθηκε στη διάσκεψη των μερών, η οποία συστήνεται από τη σύμβαση, θα πρέπει να τηρεί τα όρια που καθορίζονται ανωτέρω. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα πρέπει να μην συζητήσει ούτε να λάβει θέση για δραστηριότητες εντός του κύκλου ζωής των συστημάτων ΤΝ που σχετίζονται με την προστασία των συμφερόντων εθνικής ασφάλειας στις συνεδριάσεις της διάσκεψης των μερών.

² Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1689 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 300/2008, (ΕΕ) αριθ. 167/2013, (ΕΕ) αριθ. 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1139 και (ΕΕ) 2019/2144 και των οδηγιών 2014/90/ΕΕ, (ΕΕ) 2016/797 και (ΕΕ) 2020/1828 (κανονισμός για την τεχνητή νοημοσύνη) (ΕΕ L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

- (5) Δεδομένου ότι το προσωπικό και το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της σύμβασης και οι ουσιαστικές διατάξεις της, συμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1689 για την τεχνητή νοημοσύνη, που συμπληρώνεται από άλλες σχετικές πράξεις του ενωσιακού κεκτημένου, η σύναψη της σύμβασης μπορεί να επηρεάσει τους κοινούς κανόνες της Ένωσης ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ. Άλλες σχετικές πράξεις του κεκτημένου της Ένωσης περιλαμβάνουν νομικές πράξεις που αποσκοπούν στην εφαρμογή των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης, όπως η ενωσιακή νομοθεσία για την απαγόρευση των διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των οδηγιών 2000/43/ΕΚ³ και 2000/78/ΕΚ⁴ του Συμβουλίου, το κεκτημένο της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών (ΕΕ) 2016/679⁵ και (ΕΕ) 2022/2065⁶ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αποσκοπούν στη διασφάλιση ασφαλούς, προβλέψιμου και αξιόπιστου επιγραμμικού περιβάλλοντος όπου τηρούνται τα θεμελιώδη δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης και του δικαιώματος λήψης και μετάδοσης πληροφοριών, του κανονισμού (ΕΕ) 2024/900 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷ και τη νομοθεσία για την ασφάλεια των προϊόντων και τη νομοθεσία για την ευθύνη λόγω ελαττωματικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁸. Κατά συνέπεια, η Ένωση διαθέτει αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα για την υπογραφή της σύμβασης. Ως εκ τούτου, μόνο η Ένωση θα πρέπει να καταστεί μέρος της σύμβασης, με την επιφύλαξη της σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

³ Οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000 περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής (ΕΕ L 180 της 19.7.2000, σ. 22).

⁴ Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000 για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303 της 2.12.2000, σ. 16).

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2065 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Οκτωβρίου 2022 σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/31/ΕΚ (πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες) (ΕΕ L 277 της 27.10.2022, σ. 1).

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/900 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2024, σχετικά με τη διαφάνεια και τη στόχευση της πολιτικής διαφημιστικής προβολής (ΕΕ L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>).

⁸ Οδηγία 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Ιουλίου 1985 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων (ΕΕ L 210 της 7.8.1985, σ. 29).

- (6) Η διάσκεψη των μερών θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης, μεταξύ άλλων με τη διατύπωση ειδικών συστάσεων όσον αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή της. Η διάσκεψη των μερών θα εξετάσει επίσης πιθανές τροποποιήσεις της σύμβασης. Σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 9 ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, θα πρέπει να εκδίδει αποφάσεις για τον καθορισμό των θέσεων που πρέπει να ληφθούν εξ ονόματος της Ένωσης στη διάσκεψη των μερών, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, ιδίως τον εσωτερικό κανονισμό της διάσκεψης των μερών. Κατά τη διαπραγμάτευση του εν λόγω εσωτερικού κανονισμού, ο οποίος πρόκειται να εγκριθεί με συναίνεση εντός 12 μηνών από την έναρξη ισχύος της σύμβασης, η Ένωση θα επιδιώξει να εξασφαλίσει αποτέλεσμα τέτοιο που να της δίνει 27 ψήφους, αντικατοπτρίζοντας τον αριθμό των κρατών μελών της. Σε περίπτωση που η Ένωση διαθέτει 27 ψήφους, η Επιτροπή όντας εκπρόσωπος της Ένωσης θα πρέπει να εξασφαλίσει ενισχυμένο συντονισμό με τα κράτη μέλη, προκειμένου να εκφράζει ενιαίες θέσεις ενώπιον της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών και να ασκεί το δικαίωμα ψήφου της εξ ονόματος της Ένωσης. Αυτός ο ενισχυμένος συντονισμός είναι ιδιαίτερα σημαντικός δεδομένου ότι όλα τα κράτη μέλη είναι επίσης μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και λαμβανομένου υπόψη του ταχέως εξελισσόμενου χαρακτήρα της τεχνητής νοημοσύνης, καθώς και της ανάγκης ύπαρξης ενός συνεκτικού πλαισίου παγκόσμιας εφαρμογής στον τομέα. Προκειμένου να εξασφαλισθεί ενισχυμένος συντονισμός, το Συμβούλιο θα πρέπει να συμμετέχει στη διαμόρφωση οποιασδήποτε θέσης, ανεξαρτήτως της φύσης της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βασίζονται στο άρθρο 16 παράγραφος 1 ΣΕΕ και το άρθρο 218 παράγραφος 9 ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση που η Ένωση, παρά τις προσπάθειές της, δεν είναι σε θέση να επιτύχει αυτό το αποτέλεσμα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Ένωση διαθέτει αριθμό ψήφων που αντικατοπτρίζουν τη βαρύτητά της στο Συμβούλιο της Ευρώπης και της επιτρέπουν να υπερασπίζεται δεόντως τα συμφέροντά της, η Επιτροπή θα πρέπει να προτείνει να εξουσιοδοτηθούν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ και με πλήρη σεβασμό της αποκλειστικής αρμοδιότητας της Ένωσης, να προσχωρήσουν στη σύμβαση παράλληλα με την Ένωση.

- (7) Η Επιτροπή θα καλέσει κάθε κράτος μέλος να αποστείλει έναν εκπρόσωπο που θα συνοδεύει την αντιπροσωπεία της Επιτροπής ως μέρος της αντιπροσωπείας της Ένωσης στις συνεδριάσεις της διάσκεψης των μερών. Πρέπει να τηρείται η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας.
- (8) Όσον αφορά κάθε άλλη συμφωνία που ενδέχεται να συναφθεί στο μέλλον υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης ή σε άλλα διεθνή φόρουμ, μεταξύ άλλων στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης, καθώς και όσον αφορά οποιαδήποτε τροποποίηση της σύμβασης, η κατανομή των εξωτερικών αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών θα πρέπει να αξιολογείται υπό το πρίσμα των ειδικών χαρακτηριστικών κάθε τέτοιας πράξης. Είναι εξαιρετικά σημαντικό η Ένωση και τα κράτη μέλη της να μπορούν να συνεχίσουν να διαδραματίζουν τον άμεσο και ενεργό ρόλο τους στην έκφραση της φωνής της Ένωσης και στην προάσπιση των συμφερόντων της, με συνεπή και συντονισμένο τρόπο, σε πλήρη συμφωνία με τις Συνθήκες.
- (9) Σύμφωνα με τις Συνθήκες, η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσει για την υπογραφή της σύμβασης, με την επιφύλαξη της σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης-πλαισίου του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου («η σύμβαση») εγκρίνεται εξ ονόματος της Ένωσης, με την επιφύλαξη της σύναψης της εν λόγω σύμβασης⁹⁺.

Άρθρο 2

Η Επιτροπή διασφαλίζει την υπογραφή της σύμβασης, υπό την επιφύλαξη της σύναψής της.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της έκδοσής της.

...

Για το Συμβούλιο

Ο/Η Πρόεδρος

⁹ Το κείμενο της σύμβασης θα δημοσιευτεί μαζί με την απόφαση σύναψής της.
⁺ Αντιπροσωπείες/ΕΕ: βλ. έγγραφο ST 12516/24.